

УДК 339,9:330,3:664(477)

DOI:10.5281/zenodo.11868872

О.В. Михайлова, канд. екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

ВИКЛИКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ЩОДО УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Дотримання певних правил і стандартів у виробництві продукції є однією з основ політики ЄС. На жаль, ця сфера є однією з найбільш вразливих для українського бізнесу, зокрема для сфери харчових виробництв.

Одним з перших кроків у процесі підвищення конкурентоспроможності є сертифікація підприємств з метою приведення виробництва у відповідність до європейських стандартів. Хоча сертифікація не гарантує конкурентоспроможності підприємств, але без неї складно працювати з європейськими партнерами та відстоювати ринкові позиції. Наразі, не усі компанії вважають за потрібне або вважають це дорогим «задоволенням» сертифікувати свою діяльність.

Позитивним ефектом від використання стандартів ЄС українськими підприємствами харчової промисловості має стати:

- забезпечення безпеки продукції, що ними виготовляється та виконання вимог законодавства; З впровадженням стандартів якості організація забезпечує безпеку пропонованого ними продовольства та виконання вимог законодавства.

- підвищення якості продукції, яка виробляється, що збільшує об'єми її реалізації – і це один з найкращих способів залучити нових та зберегти постійних клієнтів;

- спрощення експорту продукції до внутрішнього ринку Європейського Союзу, де багато товарів повинні відповідати специфікаціям, встановленим Директивами ЄС;

- зміцнення репутації до бізнесу компанії та довіру клієнтів до продуктів, що виготовляються через велику перевагу над конкурентами, які не застосовують стандарти;

- застосування стандартів, таких як збереження навколишнього середовища сприятиме доброму імені в суспільстві і т.ін.

Європейські стандарти для бізнесу можна умовно поділити на три групи. До першої групи належать стандарти захисту прав споживачів та безпеки продукції. Друга стосується екологічних стандартів, а третя - вимог щодо захисту працівників та безпечних умов праці.

Спираючись на виділені напрями щодо приведення українських стандартів у відповідність до стандартів ЄС, узагальнено їх характеристики з точки зору реалізації можливих заходів для підприємств українських виробників (табл. 1)

Таблиця 1 – Основні заходи щодо забезпечення відповідності стандартам ЄС українських підприємств харчової промисловості

Характеристика заходу	Результат
У напрямі «Забезпечення продовольчої безпеки»	
Впровадження системи менеджменту безпечності харчової продукції, заснованої на принципах НАССР: 1. Дотримання законних вимог до контролю якості харчових продуктів; 2. Можливість вживати додаткових заходів підвищення контролю в ланцюзі постачання продовольства від виробничого процесу до реалізації	Забезпечення безпеки пропонованих покупцям продовольчих товарів і виконання вимог законодавства
У напрямі «Захист довкілля»	
Впровадження системи екологічного менеджменту: 1. Дотримання зобов'язань щодо захисту довкілля зі свого боку; 2. Поширення контролю на всі стадії життєвого циклу товару або послуги, під час яких здійснюється вплив на навколишнє середовище	Попередження та вжиття своєчасних заходів для зниження екологічних ризиків, забезпечення виконання вимог законодавства
У напрямі «Захист здоров'я та безпеки співробітників на роботі»	
Впровадження системи менеджменту, охорони здоров'я та безпеки праці, що відповідає вимогам OHSAS: 1. Дотримання зобов'язань з охорони здоров'я та безпеки праці зі свого боку; 2. Співпраця та розвиток бізнесу з компаніями з перевіреним рівнем безпеки умов праці.	Усунення або мінімізація ризиків у сфері охорони здоров'я та безпеки праці для персоналу та інших зацікавлених сторін, пов'язаними з діяльністю підприємства, а також забезпечення виконання вимог законодавства.

Таким чином, розглянувши переваги щодо використання стандартів ЄС, виділено першорядні заходи та їх характеристики щодо приведення українських стандартів у відповідність до стандартів ЄС підприємств сфери харчових виробництв. Реалізація цих заходів має стати пріоритетом особливостей діяльності українських виробників в умовах євроінтеграції країни.